

Ny industripolitikk?

Chr. Anton Smedshaug,
Daglig leder, 1.am II NMBU

Nettside

 Søk i våre nettsider

SØK

ENGLISH | NYHETSARKIV | SEMINARER

Om oss

Ansatte

Publikasjoner

Media

Landbruksbarometeret

AgriAnalyse har vært på Grønland

PUBLISERT: 05.06.2018

AgriAnalyse har nylig hjemkommet fra et oppdrag for Det grønlandske selvstyret, der vi skulle gi en vurdering av potensialet i Grønlands jordbruk. I løpet av tidlig høst skal vi oversende våre anbefalinger til Selvstyremyndighetene.

Sviktende etterspørsel etter lammekjøtt

PUBLISERT: 08.05.2018

Nordmenn spiser mindre lammekjøtt nå enn før. I absolutte tall viser det seg at den norske befolkning kjøpte mindre lammekjøtt i 2016 og 2017 enn i 2015, men omtrent like mye som i 2003. I 2003 importerte Norge ca. 700 tonn lammekjøtt for å dekke etterspørselen. I 2017 måtte vi i stedet legge lammekjøttet på fryseler.

Forbruk og produksjon av sau- og lammekjøtt

PUBLISERT: 04.05.2018

Mange års underskudd på lam ble snudd til overskudd for ett par år siden. Figuren viser at det har vært større etterspørsel etter lammekjøtt enn hva som er produsert i 10 årene mellom 2003 og 2015, men at situasjonen snudde i 2016. Dette har ført til investeringsstopp, prisfall, og vil føre til bruksnedleggelser. Bruksnedleggelser fører til mindre arealbruk og påfølgende tap av arter i det norske landskapet.

[Se arkivsaker >](#)

Rikere og renere

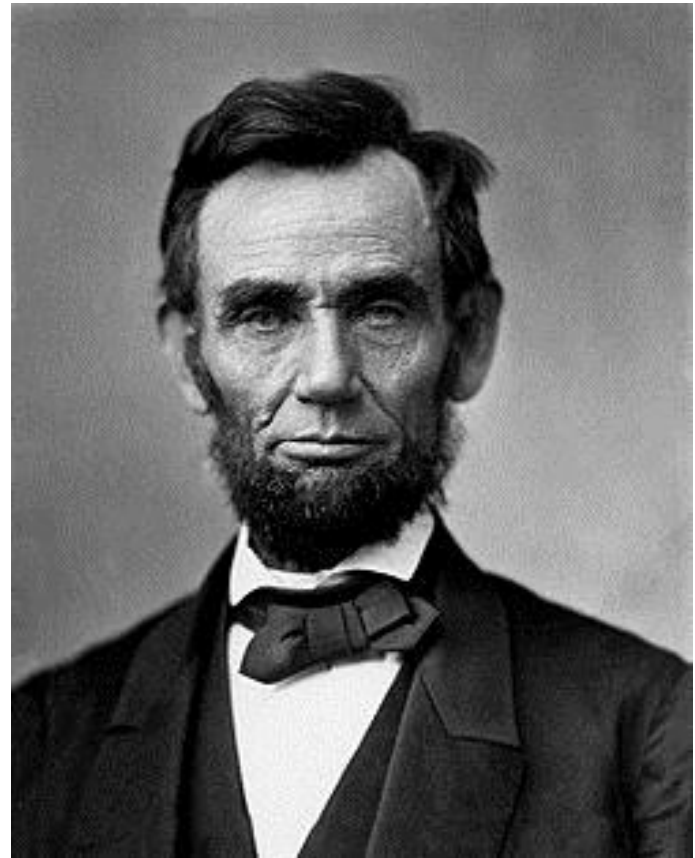
Rikere og renere—
ny industri for velferdsstaten

Margaret Eide Hillestad
Christian Anton Smedshaug

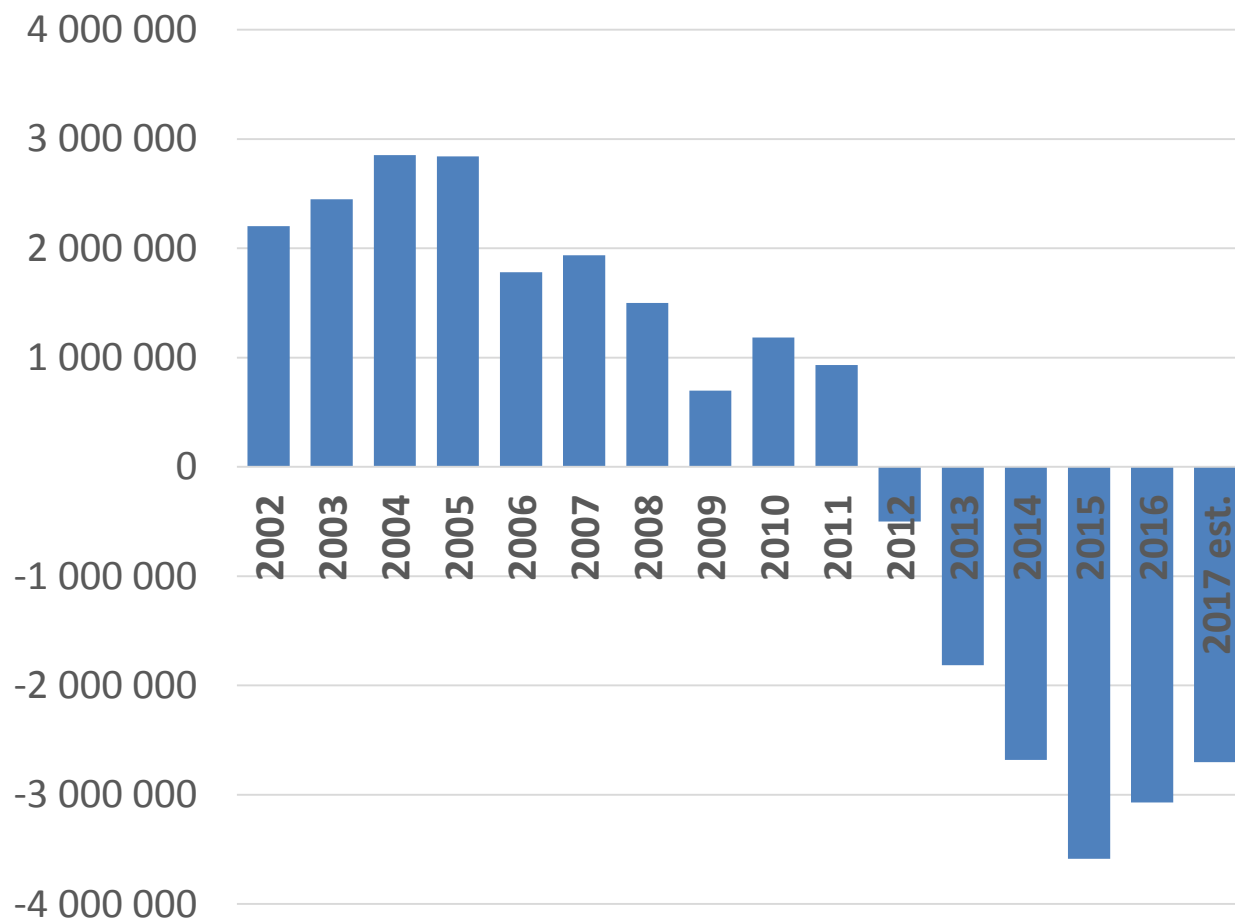
Rapport 3 — 2018

Abraham Lincoln (?)

- «Jeg vet såpass: Når vi kjøper varer som er produsert i utlandet, får vi varen og utlendingen pengene. Når vi kjøper varer som er produsert hjemme, får vi både varen og pengene»».
- (Trym Riksen i DN 25.4.18)

HANDELSBALANSE RUNDVIRKE OG FLIS (NETTO IMPORT-EKSPORT)

Verdiskapning - eksport eller innlandsproduksjon

Scenario 1

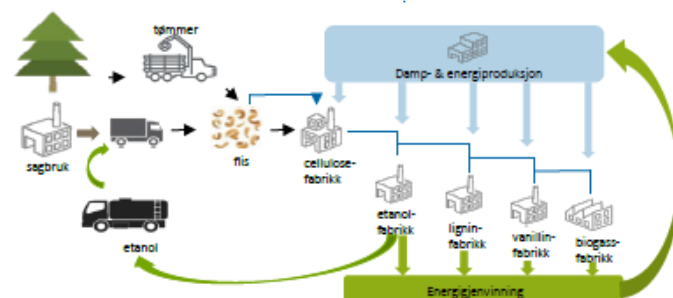
Eksport 1000 fm³

- Omsetning: 0,35-0,4 mill⁽¹⁾
- Årsverk: < 0,75⁽⁵⁾
- Skatter (est): ca 0,3 mill⁽³⁾
- Verdiskapning: 0,40 mill⁽⁴⁾

Scenario 2

Bioraffineri av 1000 fm³

- Omsetning : 3 mill
- Årsverk: 5⁽²⁾
- Skatter: 1,2 mill⁽²⁾
- Verdiskapning: 1,4 mill⁽⁴⁾

⁽¹⁾ Estimert ut fra omsetningspris for tømmer + litt for transport

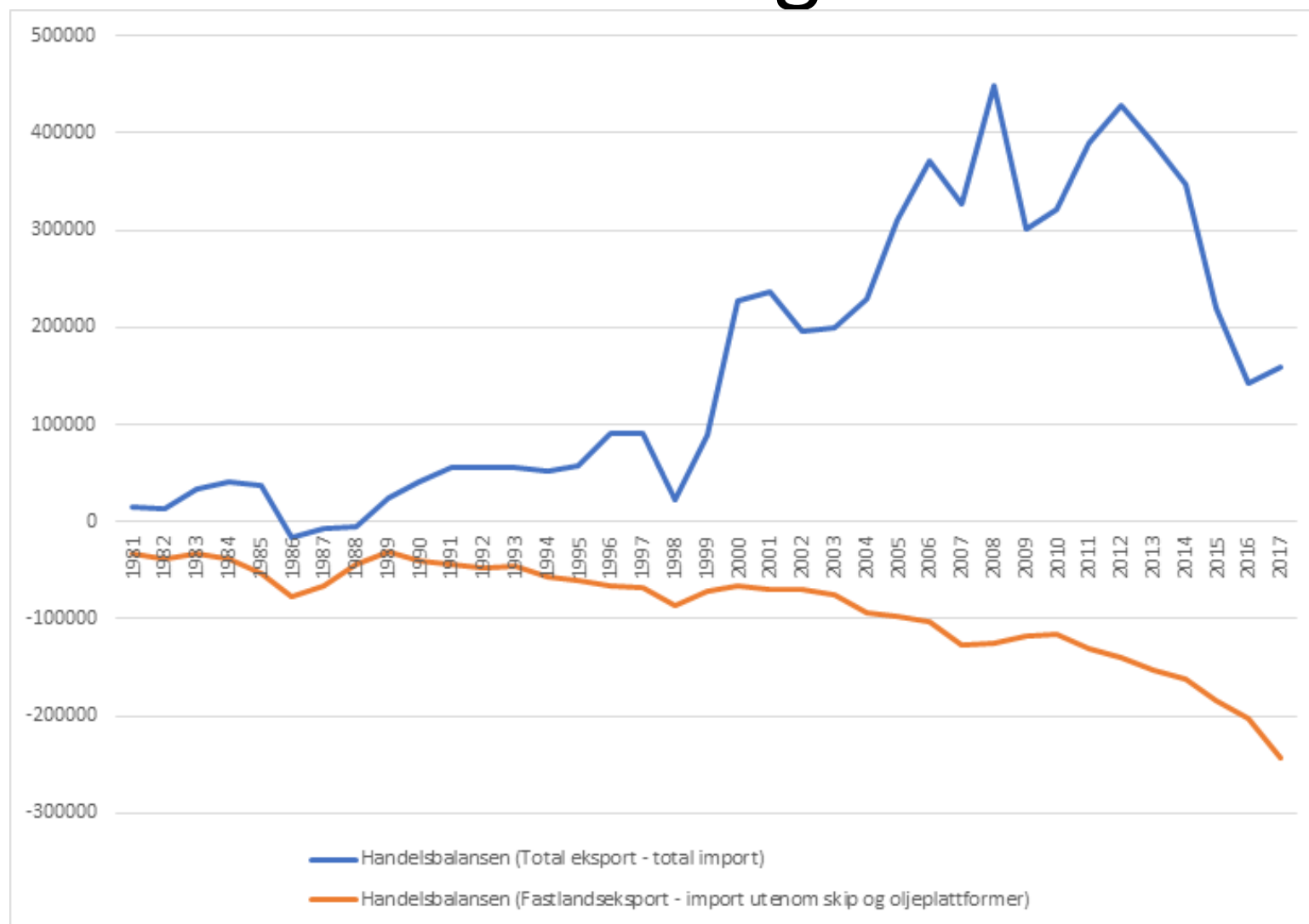
⁽²⁾ Undersøkelse fra NHO med Borregaard som eksempel

⁽³⁾ Estimert ut fra omsetning og verdiskapning

⁽⁴⁾ Menon rapport fra 2010 og Skog22 forarbeidet med fremskrivninger til 2015 og 2020

⁽⁵⁾ J. Jokinen, A. Saarentaus og E. Sipilä, «Employment and valueadded - A comparison between the European Pulp and Paper Industry and the Energy Sector,» Pöyry Management Consulting Oy, 2008.

Omstilling?

-193 mrd per sept 2018, + 16 % fra 2018 ...

«Always look at the bright side»

Industriproduksjonen klatrer oppover igjen

Produksjonsindeksen viser at aktiviteten tok seg opp igjen i løpet av 2017, men at den har falt litt tilbake i begynnelsen av 2018.

Kilde: SSB

Saudi-Norvegia

Vi har verdens største pengebølge, men knapt noen omstillingsevne.

Saudi-Norvegia

Chr. Abrahamsen
KRON OG
MYNT

Tidligere krona er i historien den mest brukte valutaen på 1277 millioner. I tillegg er det 1277 millioner kroner som har vært i bruk, som har resultert i en god og uavgjort økonomi, som har vært en av de mest vellykkede i verden.

9.10.2017. Foto: NTB/NTB

Oljefundet er nå verdens største nagle- og bilindustri og er en av de mest vellykkede i verden. Det er en av de mest vellykkede i verden, og det er en av de mest vellykkede i verden.

Minst 20 milliarder kroner er det som er blitt brukt på å bygge opp landet. Det er en av de mest vellykkede i verden, og det er en av de mest vellykkede i verden.

Minst 20 milliarder kroner er det som er blitt brukt på å bygge opp landet. Det er en av de mest vellykkede i verden, og det er en av de mest vellykkede i verden.

Minst 20 milliarder kroner er det som er blitt brukt på å bygge opp landet. Det er en av de mest vellykkede i verden, og det er en av de mest vellykkede i verden.

Minst 20 milliarder kroner er det som er blitt brukt på å bygge opp landet. Det er en av de mest vellykkede i verden, og det er en av de mest vellykkede i verden.

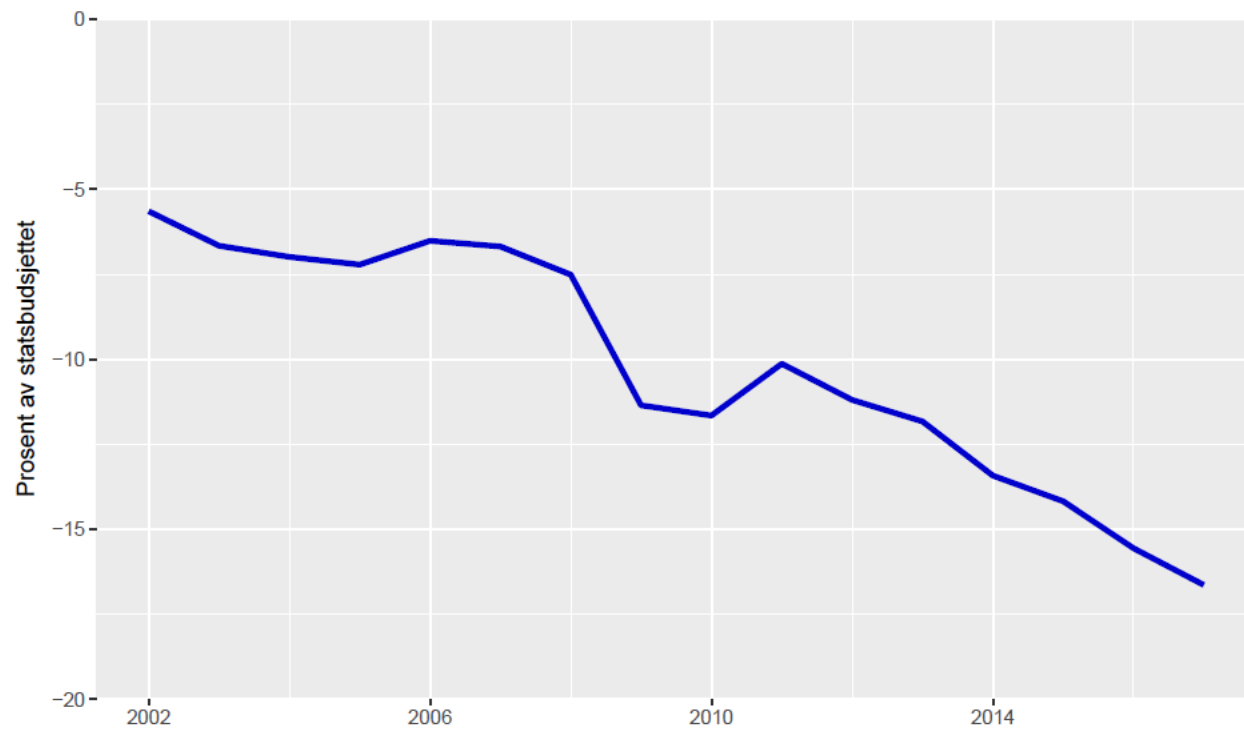
Minst 20 milliarder kroner er det som er blitt brukt på å bygge opp landet. Det er en av de mest vellykkede i verden, og det er en av de mest vellykkede i verden.

	Mill. fat/dag	Mill. innbyggere	Fat per innbygger/dag	Liter per innbygger/dag
Saudi Arabia	9,96	33,0	0,30	48
Norge	1,97	5,3	0,37	59

Like stor gasseksportør til EU som Russland

Strukturelt, oljekorrigert underskudd

Prosent av statsbudsjettet

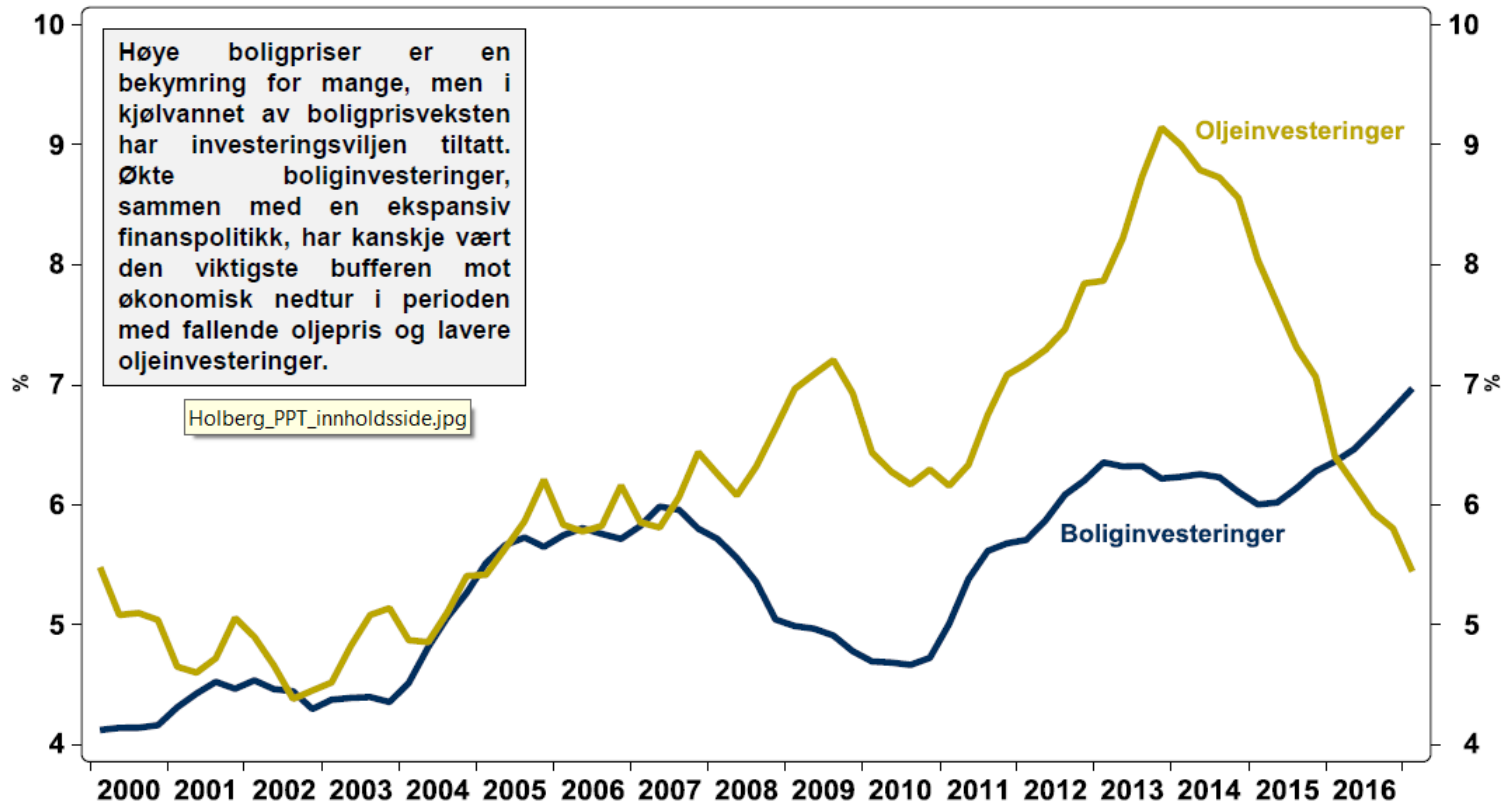
Kilde: SSB og Revidert Nasjonalbudsjett 2017

Bolig vs olje

Stafettpinnen er levert

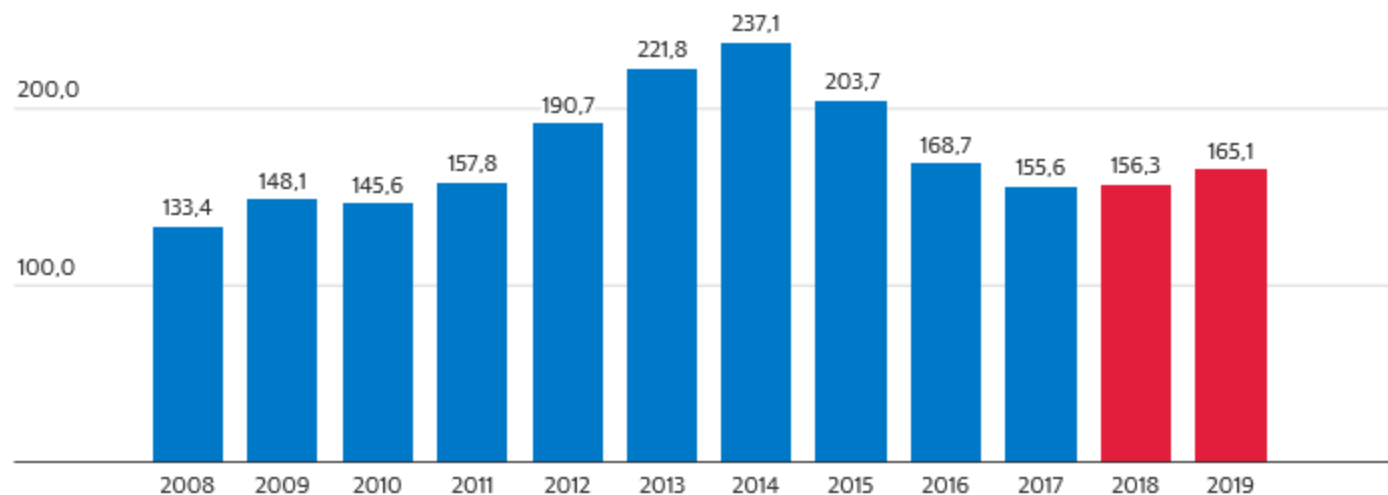

Olje- og boliginvesteringer som andel av BNP i Norge

Jekker opp oljeinvesteringene

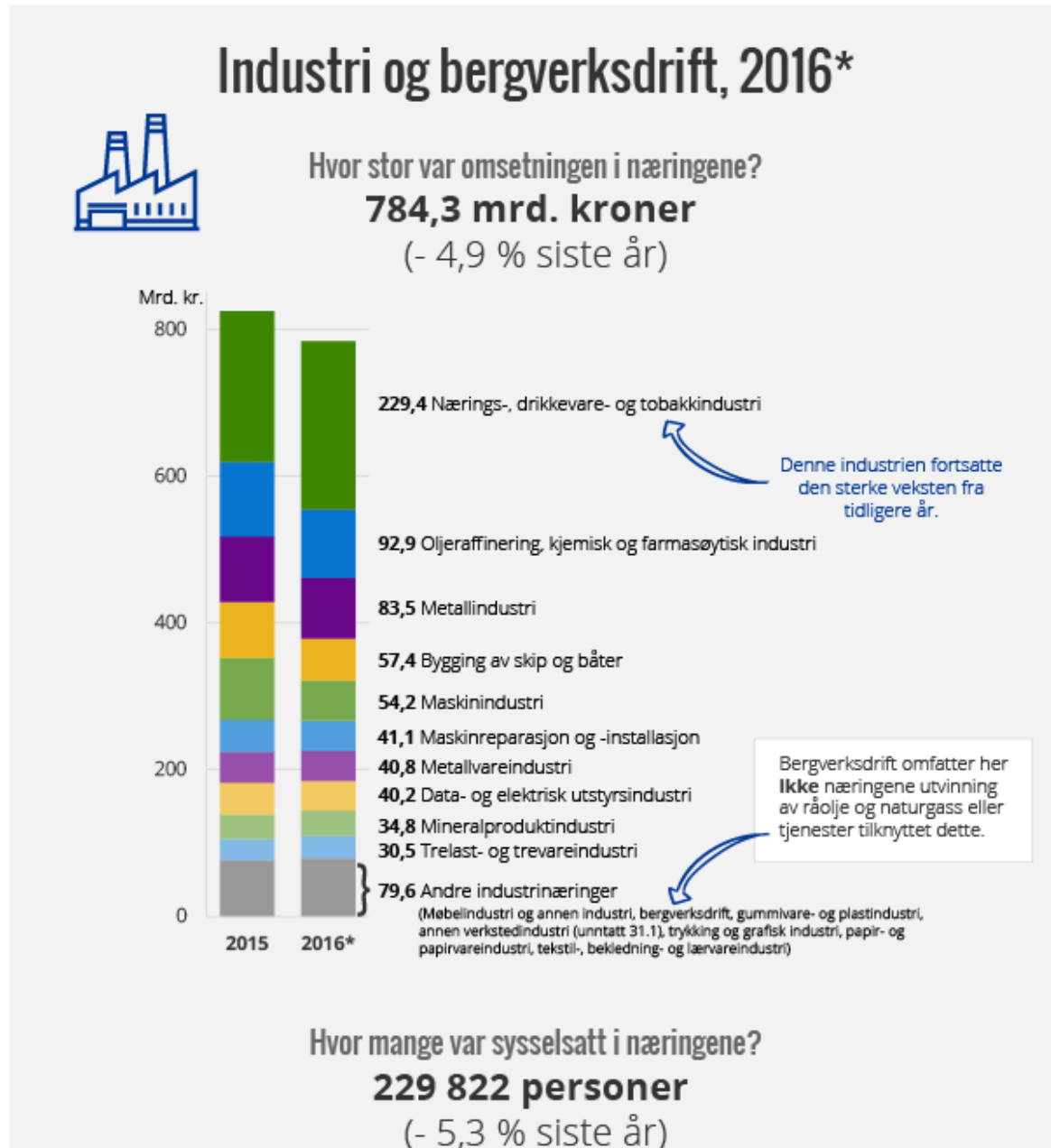
Tall fra SSB viser at oljeselskapene på norsk sokkel ventet å investere nær ni milliarder kroner mer neste år. Oljeinvesteringer i milliarder norske kroner

Kilde: [SSB](#)

«Et krevende år for industrien»^{ssb}

Til tross for
kronfall!

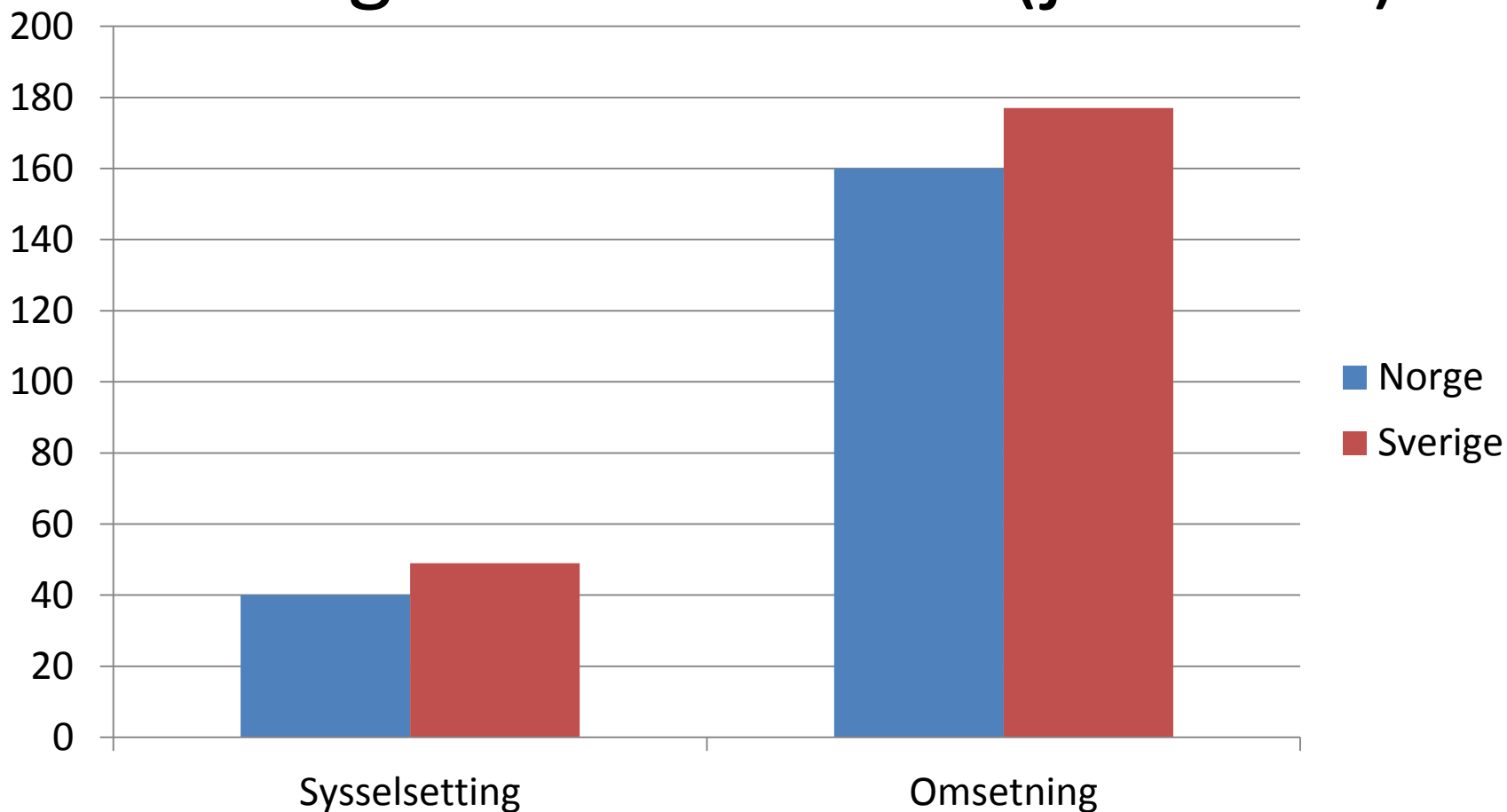
Industrianleggsinvesteringer

Tabell 2 Oversikt over investeringer på mer enn 1 milliard kroner siden 2010. (Google og Hegnars liste over de 500 største bedriftene i Norge). Listen er ikke komplett.

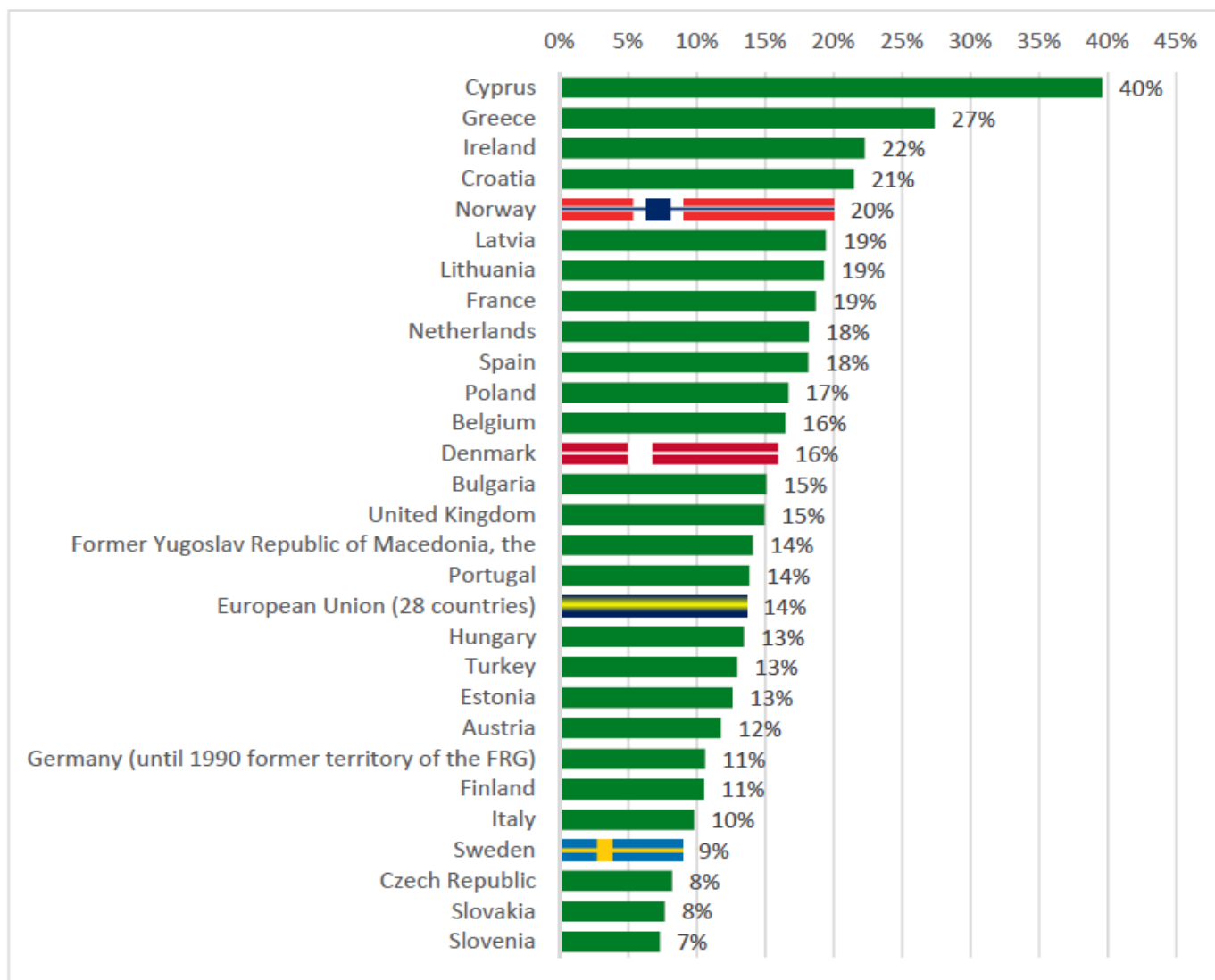
Investeringer over 1 milliard kroner	
Hydro Karmøy (aluminium)	3,9
TINE <u>Kviamarka</u> i Hå kommune (meieri)	2,0
TINE <u>Kaldbakken</u> i Oslo (meieri)	1,2
Nortura ¹	1,5
Yara Herøya	2,3
Jotun nytt FoU senter på Gimle i Sandefjord	1,1
Statoil bygger ny brønnboreplattform Oseberg	8,9

¹ Investert 770 millioner på Herland i 2015 og 770 millioner på Malvik i 2010.

Omsetning (mrd) og sysselsetting (‘1000) norsk og svensk næringsmiddelindustri (jordbruk)

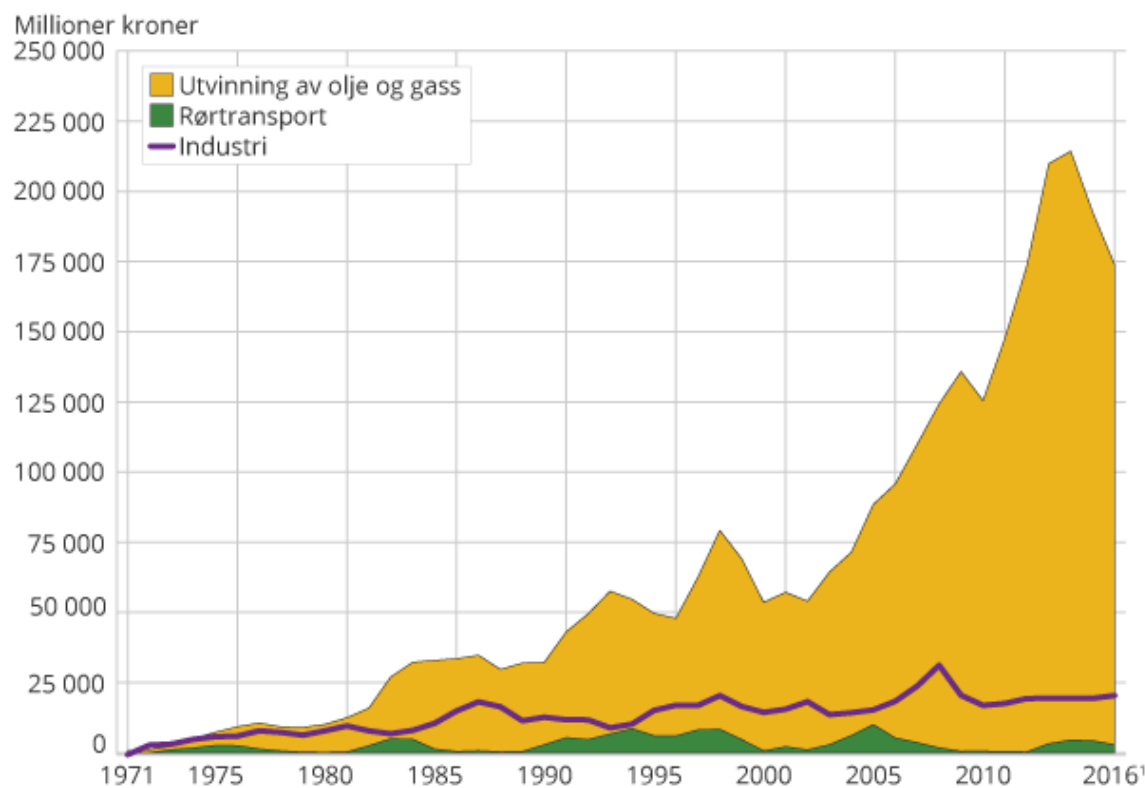

Sysseisseting næringsmiddelindustri

(Eurostat 2017)

Overtar industriinvesteringer?

¹Tallene for 2015 og 2016 er anslag innhentet 4. kvartal 2015.

Kilde: Investeringer i olje og gass, industri, bergverk og kraftforsyning, Statistisk sentralbyrå.

Hva er norsk omstilling?

- Er omstilling og omstrukturering blitt forvekslet?
 - Regioner
 - Politi og lensmenn
 - Sykehus
 - Andøya og Evenes
 - Rygge og 3. rullebane
 - Nasjonalgalleriet vs nybygg
 - ++

Bygger vi fortidens infrastruktur? 1064

mrd

They've built a luxurious escape, that you can still drive if you want to.

INFRASTRUKTUR

- Smart grid
 - Effektsikkerhet
- Effektivt nett – bredbånd
- Mobildekning - alle steder
 - backupsystemer
- Utnytte sjøen
- Veiene må tilpasses selvkjørende biler
 - Bedre flaskehalser i eksisterende veinett
- Datasikkerhet

BUSINESS | LOGISTICS REPORT | WSJ LOGISTICS REPORT

Norway Takes Lead in Race to Build Autonomous Cargo Ships

The Yara Birkeland, slated for launch late in 2018, will make short trips delivering fertilizer

Using GPS, radar, cameras and sensors, the Yara Birkeland—shown in rendering—is designed to navigate itself around other boats and to dock on its own. PHOTO: YARA

By Costas Paris

July 22, 2017 7:00 a.m. ET

 258 COMMENTS

World's first floating wind farm emerges off coast of Scotland

By Roger Harrabin
BBC environment analyst, Norway

23 July 2017 | Business

     Share

The world's first full-scale floating wind farm has started to take shape off the north-east coast of Scotland.

The revolutionary technology will allow wind power to be harvested in waters too deep for the current conventional bottom-standing turbines.

The Peterhead wind farm, known as Hywind, is a trial which will bring power to 20,000 homes.

Slakterisjef i Hardanger Fiskeforedling frykter konkurransen fra «Norwegian Gannet»: – Skaper knapt noen arbeidsplasser i Norge

Nyheter av redaksjonen - 2 oktober 2018

Daglig leder i Hardanger Fiskeforedling, Knut Roger Sivertsen, er bekymret for fremtiden til landbaserte slakteri når Hav Lines slaktebåt settes i drift.

«Norwegian Gannet» skal plukke opp laks fra merder i Norge, før fisken bløgges og slaktes om bord på vei til [fabrikken i Hirtshals i Danmark](#). Deretter blir fisken sendt ut i markedet.

– Denne båten tar fisken rett ut av merdene og til utlandet. Det skaper mange nye arbeidsplasser i Danmark, men knapt noen i Norge. Ikke bare kan denne konkurransen gå ut over de som arbeider med fiskeforedling i Norge, det får også ringvirkninger fordi foredlingsvirksomhetene kjøper varer og tjenester fra andre bransjer i Norge, sier Sivertsen til [Hordaland Folkeblad](#).

Slakteriet ligger i Strandebarm i Kvam herad i Hardanger, og er eid av Lingalaks, Tombre Fiskeanlegg og Norway Royal Salmon.

– Flytter ikke norske arbeidsplasser

Administrerende direktør i Hav Line, Carl Erik Arnesen, sa i september til iLaks at [Hav Line ikke flytter norske arbeidsplasser til utlandet](#).

– Vi har helt fra starten sagt at de ansatte på båten

«Future of The Fjords» er Ship of the Year

«Future of The Fjords» er Ship of the Year 2018. Foto: Brødrene Aa

Passasjerskipet «Future of The Fjords,» bygget av Brødrene Aa for rederiet The Fjords er Ship of the Year. Prisen ble delt ut av ambassadør Petter Ølberg under SMMs første dag.

Av [Andrea Bærland](#)

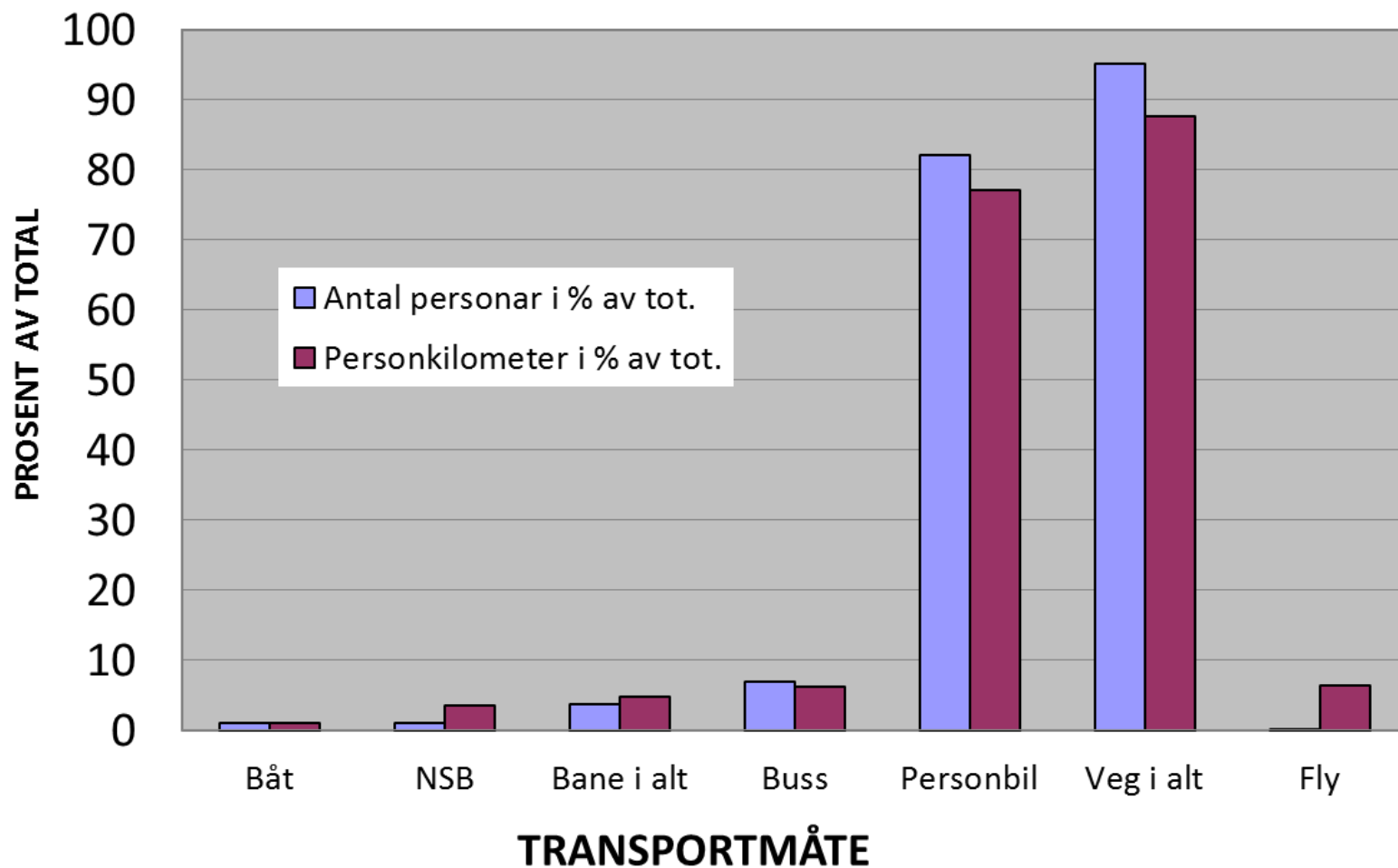
- En innovativ vinner som viser frem det beste av hva norskutviklet grønn skipsteknologi kan få til, sier ansvarlig redaktør i Skipsrevyen Gustav- Erik Blaalid.

ANNONSE

**VI HAR LEDIG KAPASITET
VED KAI OG I TØRRDOKK.**

**Vi utfører alle typer skipsservice,
omhvarvinner og prefabrikasjon**

PERSONTRANSPORT I NORGE 2011. Prosentfordelt etter transportmåte.

Penger nok? www.nbim.no

- Stor anleggssatsing (130 mrd)
 - Vei, jernbane, kraftforsyning
- Nær 20 % av statsbudsjettet gjennom oljefondet (3%) (232 mrd)
- Fortsatt høye oljeinvesteringer (160 mrd)
- Stor aktivitet på eiendomssektoren (220 mrd)
- Forgjeldning i husholdningene (200 mrd)

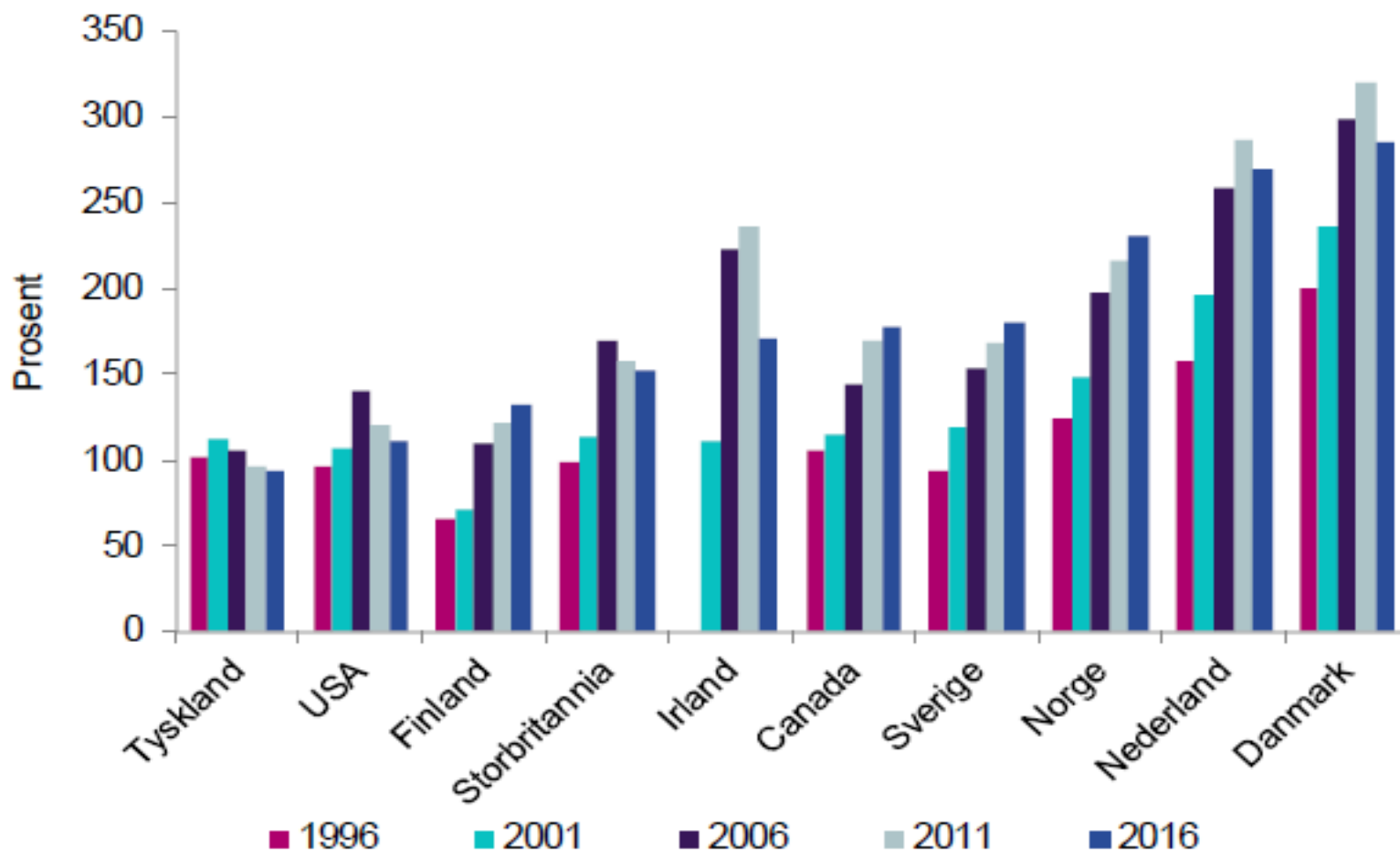

DAGENS MARKEDSVERDI

8 546 MILLIARDER NOK

Boligfaren II

2.1 Husholdningenes gjeldsbelastning i utvalgte land

Kilde: OECD

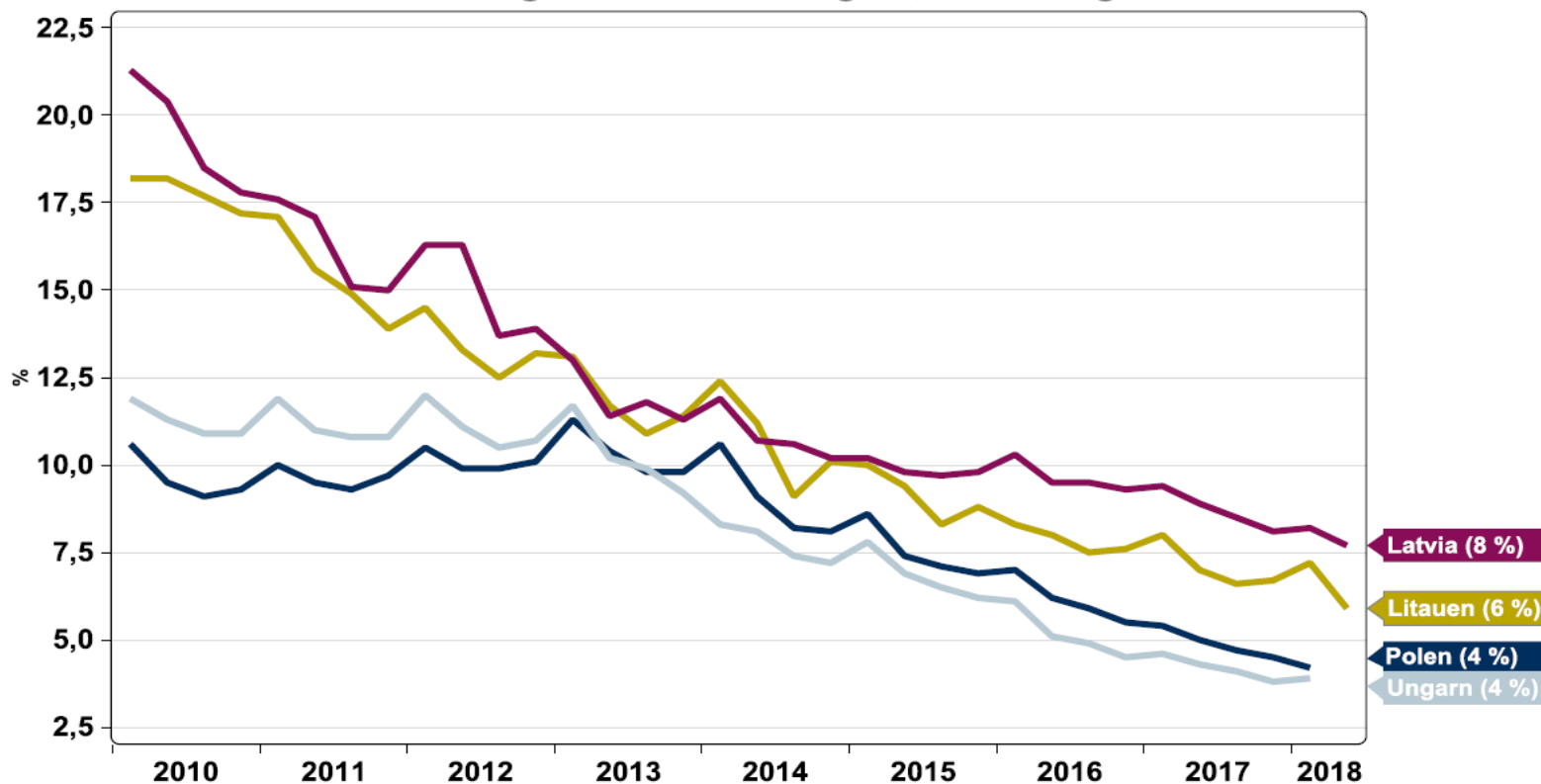

Boligfaren I

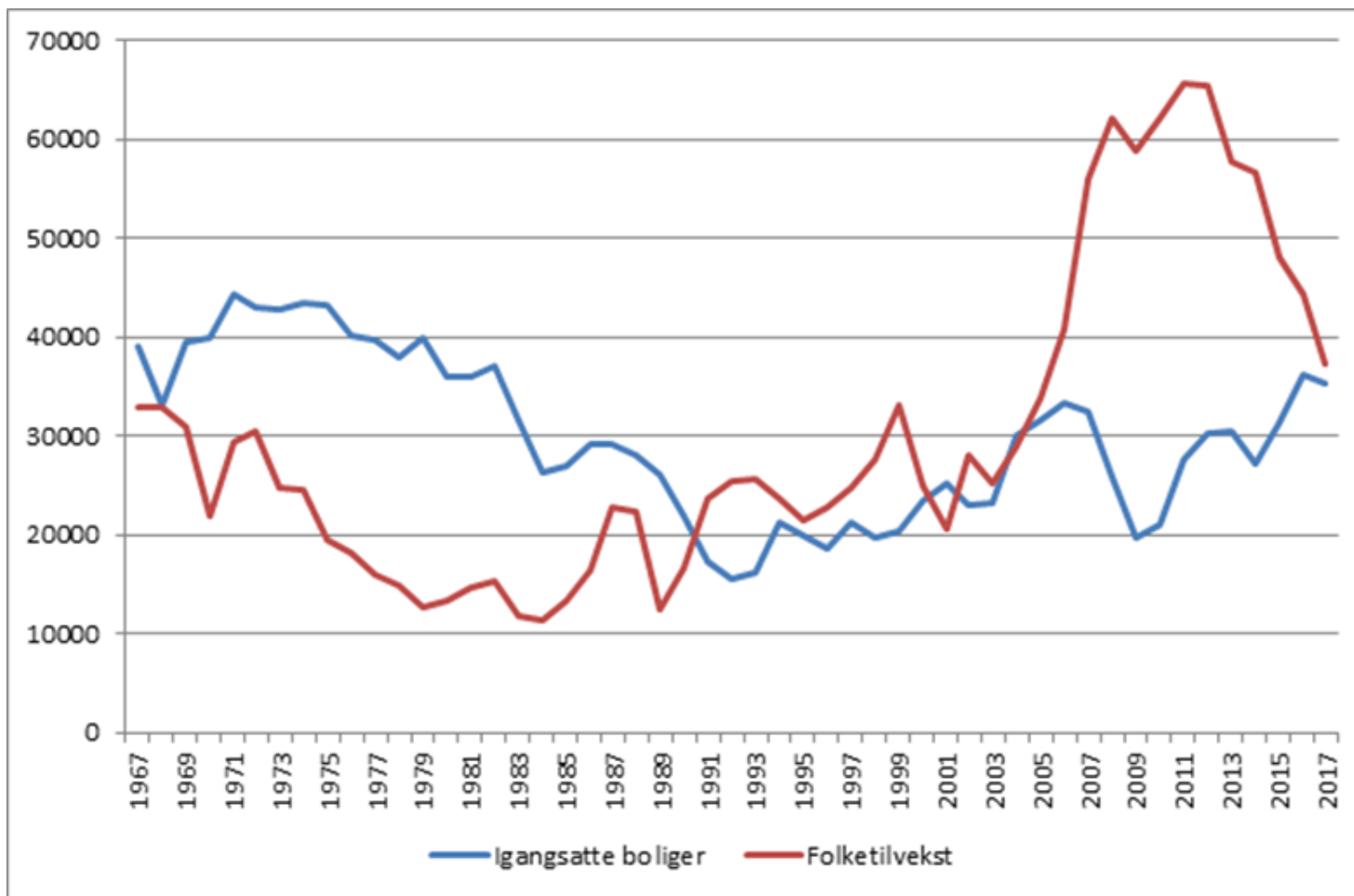
Østeuropeerne reiser hjem igjen

Arbeidsledigheten i Polen, Ungarn, Litauen og Latvia

Boliger og befolkning

En strategi for sysselsetting og verdiskaping

Tabell 6.2 Befolkningen fordelt på aldersgrupper. Historisk utvikling og framskrivingen av middelalternativet. 1000 personer. Prosentvis andel

[Vis tabellen i full bredde](#)

	1970	1980	1990	2000	2010	2020	2030	2040
I alt	3888	4092	4250	4500	4712	4915	5100	5170
0–19 år	32,2	29,7	26,3	25,9	25,2	23,4	23,1	22,5
20–66 år	56,7	57,5	59,3	60,5	61,7	60,4	58,2	56,5
67–79 år	8,9	9,9	10,7	9,2	8,7	12,0	12,8	14,2
80 år og over	2,2	2,9	3,7	4,4	4,4	4,2	5,9	6,8

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

#7millioner

Tema for NHOs Årskonferanse er velfungerende bo- og arbeidsmarkedsregioner.

Vi har kalt Årskonferansen *#7millioner*. Norge vokser raskt. Når dagens 15-åringer fyller 40, kan befolkningen nærme seg 7 millioner. I tillegg til at vi blir flere, bor stadig flere i byregioner.

Publisert 02.01.15
Årskonferansen 2015

(0)

For næringslivet handler dette blant annet om tilgang på arbeidskraft og til markeder, om arealplanlegging, om forvaltning og saksbehandling, og om samferdsel/infrastruktur.

Skal vi sikre velfungerende bo- og arbeidsmarkedsregioner i årene fremover, med fortsatt kraftig befolkningsvekst og sterk konsentrasjon i og rundt regionsentre, vil det kreve store politiske løft.

- Det handler om å bygge bo- og arbeidsmarkedsregioner som evner å tiltrekke seg kompetent arbeidskraft og nye investeringer i næringslivet.
- Det handler om å møte voksesmerter med vesentlige forbedringer i veier og kollektivtransport. Det vil skape velfungerende og miljøvennlige byer. Også verdiskapende

Norge ut av oljeskyggen

- **Sikrer nasjonalt eierskap og innovasjon**
 - Skattesystem for produksjon og ikke for gjeld
 - Formueskatt og nasjonalt eierskap
 - Bedre investeringsordninger for annen produksjon enn olje
- **Styrke primærnæringene**
 - Forny skogindustrien
 - Øke råvaregrunnlaget i jordbruket
 - Øke foredlingen i fiskeri
- **Fornybar energi**
 - Klimavennlig
 - Langsiktig
- **Automatisert produksjon**
 - Robotifisering, 3-d print
 - Full sysselsetting/mangel på arbeidskraft

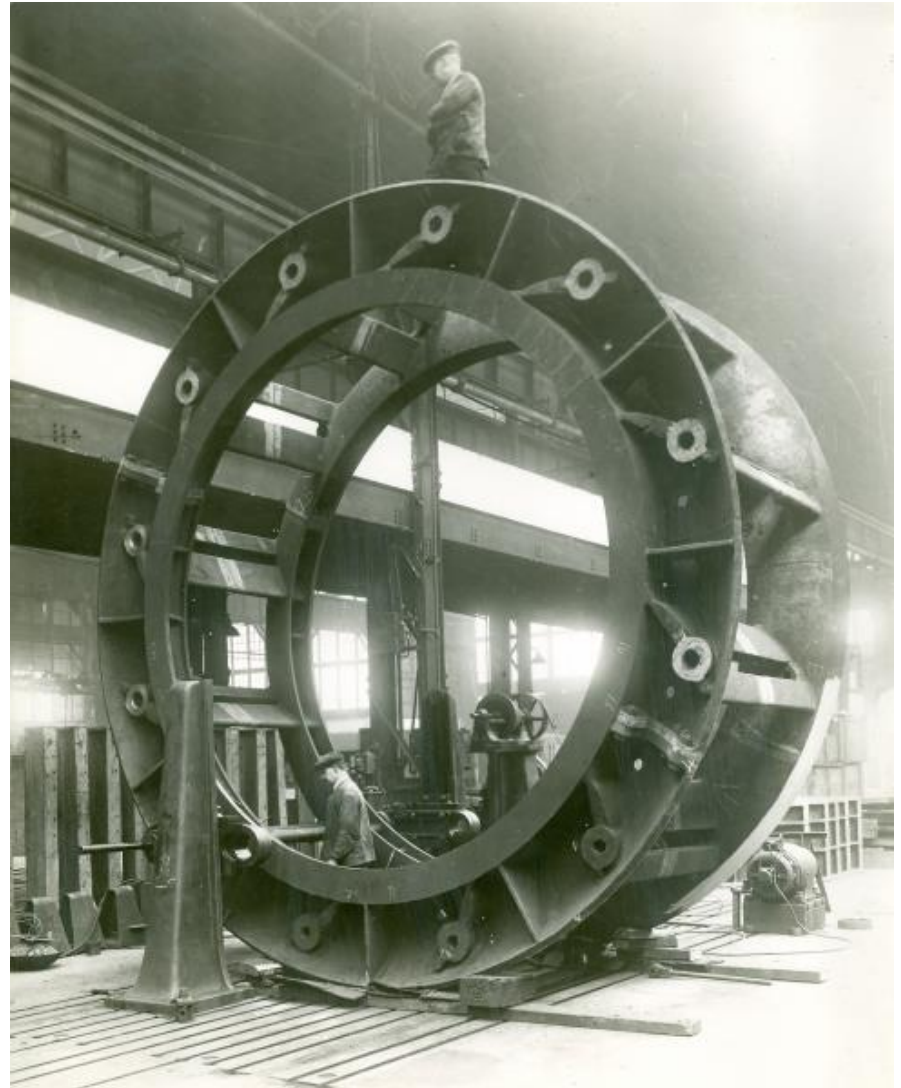
MADE IN NORWAY?

Hvordan roboter, 3D-printere og digitalisering
gir nye muligheter for norsk industri

Vellykkede industrier – lange verdikjeder

- Vannkraft og prosessindustri
 - Kraft (industri, turbin)
 - Dypvannshavn
 - Liten infrastrukturkostnad
- Jordbruk
 - Melk, korn, kjøtt, grønt, frukt bær
 - Industri
- Skog
 - Gran, furu
 - Industri, sagbruk
- Fisk
 - Oppdrett, fiskeri
 - Industri
- Olje
 - Olje, gass
 - Foredling
 - Leverandører, skip plattformer

Verdens beste land for industri?

- «Fabrikken paa Eitrheim, som ble igangsatt 1929, er den største og en av de mest moderne av de europeiske fabrikker som framstiller elektrolytisk zink.
- Dens beliggenhet paa Norges vestkyst ved bunnen av Hardangerfjorden er enestaande heldig saavel for malmforsyningen fra de forskjellige land som skibningen av de ferdige produkter til de forskjellige forbrukssteder.»

- Valuta, kraft, sjøtransport, kompetent befolkning, stabilt

Fra gjeld og eiendom - til sparing og produksjon

- Trappe ned og på sikt fjerne rentefradraget i husholdningene.
- Heve innslagspunktet for formueskatt
- Senke formuesgrunnlaget for aksjer, heve på sekundær- og fritidsboliger. På sikt skjerme arbeidende kapital for formueskatt.
- Øke avskrivningene
- Innføre aksjesparing med skattefradrag
- Gå gjennom eiendomskatt for næring og maskiner

Skritt på veien mot industriell infrastruktur

- Utvide midler til Innovasjon Norge for å komme over «Dødens dal»
- Bredde og spisse industrimandatet til Enova
- Innføre en låneordning for industriell produksjon
- Utvide industri- og virkeområdet til Fornybar a/s.
- Utvikle et toppindustrisenter
- Konkurransedyktig skatte- og avgiftspolitik
– Sukkeravgift, netthandel, askedeponi, mm
- Tilpasset politikk til hver sektor

Finansiering og mandat

- Mandat Fornybar a/s –
 - Reduserte klimagassutslipp dir/inderekte
 - Teknologi, ikke kraft
 - Fond i fond, unoterte selskap
 - Pri: Dødens dal
 - Pri: Norge
 - Maks 49 % eierskap
 - Heleide offentlige selskap ikke inkludert (Statkraft, Avinor)
 - Selskapet skal sikte mot lønnsomme investeringer

En sammenhengende strategi for tre kjeder

Produksjonssapparatkjede

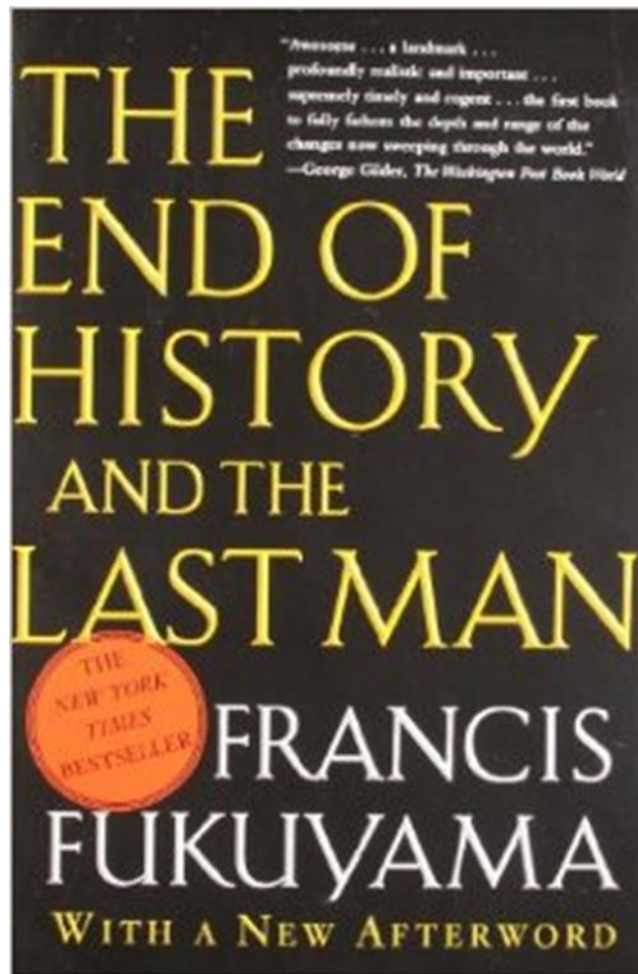
- Kapital
- Innovasjon
- Pilot, demo
- Volum

Reguleringsskjede

- Energi
 - Elavgift
 - Kwh pris
- CO2
 - Kvoter
 - Avgift
- Bærekraft
- Skatteregime

Verdikjede: Tre – sagbruk, flis - kull – biodrivstoff – massevirke, cellulose

Fra «The end of history» til «The future of history»

- «Den mobiliseringen vil imidlertid ikke skje, så lenge middelklassen er bundet til forestillingene knyttet til forrige generasjon: at interessene deres er best tjent med stadig friere markeder og mindre stater. Den alternative fortellingen er der ute og venter på å bli fortalt”.

